nvvb

NEDERLANDSE VERENIGING
VOOR BURGERZAKEN

ID-Protocol

voor medewerkers

Controleren
is goed,
voorkomen
is uitstekend!

Versie oktober 2026

Inhoud

1 Inleiding 3

2 Begrippen 5
2.1 Wat zijn identiteitsgegevens? 6
2.2 Vaststellen van de identiteit 7
2.3 Vastleggen van de identiteit 8

3 Identiteitsfraude 10
3.1 Wat is identiteitsfraude? 10
3.2 Vormen van identiteitsfraude 11
3.3 Eerste, tweede en derde lijnscontrole 13

4 Hoe controleer je een identiteit? 15
4.1 De vier stappen van identiteitsvaststelling 15
4.2 Twijfel aan identiteit of vermoeden van identiteitsfraude 18
4.3 Identiteitsvaststelling met andere bronnen 19
4.4 Schriftelijke en telefonische verificatie 19

5 Het beoordelen van brondocumenten 21
5.1 Vorm en inhoud 21
5.2 Werkwijze brondocumentencontrole 24
5.3 Twijfel aan een brondocument? 24

6 Samenwerking en afspraken 25

7 Slachtoffer van identiteitsfraude? 27
7.1 Benadering slachtoffer identiteitsfraude? 27
7.2 Wat kan de burger doen 28
7.3 Wat kan de gemeente doen? 29
7.4 Terugdraaien vervolgschade 30
7.5 Hoe om te gaan met gevonden documenten? 31

Bijlagen 33
Bijlage 1 Checklist document onderzoek
Bijlage 2 Checklist Look-a-like
Bijlage 3a Modelwerkinstructie WTI/Stappenplan
Bijlage 3b Aangifteformulier WTI
Bijlage 4 DISCS
Bijlage 5 Modelbrief inname voor burger
Bijlage 6 Modelprocedure beoordelen brondocumenten
Bijlage 7 Informatieknooppunt IND
Bijlage 8 Bureau documenten IND
Bijlage 9 Overzicht hulpmiddelen
Bijlage 10 BDOC vakbijlage juni 2026

Links 34

1.0 Inleiding

1 Inleiding 3

2 Begrippen 5

3 Identiteitsfraude 10

4 Hoe controleer je een identiteit? 15

5 Het beoordelen van brondocumenten.....21

6 Samenwerking en afspraken 25

7 Slachtoffer van identiteitsfraude? 27

Bijlagen.....33

Links 34

Regelmatig verschijnen er berichten in de media over identiteitsfraude. Identiteitsfraude kent vaak criminele, financiële, politieke en terroristische motieven. Uit diverse regelgeving blijkt dat iemands identiteit al moet vaststaan voordat we een burger een aangifte laten doen en dat persoonsgegevens kort na een aangifte te vinden moeten zijn in de BRP.

Het vaststellen en controleren van de identiteit vindt plaats in een keten. Hierbij zijn diverse overheidsorganisaties betrokken: ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Justitie & Veiligheid, Infrastructuur & Waterstaat en instanties zoals Politie, Openbaar Ministerie, Koninklijke Marechaussee, Immigratie- en Naturalisatiedienst, RDW, Rijksdienst voor Identiteitsgegevens en ook de NVVB speelt daarbij een rol. Om fouten en fraude met identiteiten in dienstverlening te voorkomen en te bestrijden is een ketenbrede aanpak nodig. Die ketenbrede aanpak bestaat uit het organiseren van een beter gebruik van bestaande instrumenten en goede onderlinge samenwerking en communicatie.

Lees verder

1 Inleiding 3
2 Begrippen 5
3 Identiteitsfraude 10
4 Hoe controleer je een identiteit? 15
5 Het beoordelen van brondocumenten.....21
6 Samenwerking en afspraken 25
7 Slachtoffer van identiteitsfraude? 27
Bijlagen.....33
Links 34

Alles draait om identiteit!

De NVVB begrijpt dat de dienstverlening bij bijvoorbeeld een inschrijving in de BRP vanwege het verkrijgen van een burgerservicenummer vlot moet verlopen. Echter, tegelijkertijd ziet de NVVB ook de schade die de maatschappij (en dus ook diezelfde burger) door identiteitsfraude oploopt. De NVVB vindt dat een juiste identiteitsvaststelling en -vastlegging en dus de kwaliteit van af te geven identiteitsdocumenten voor de burger belangrijker is dan de snelheid waarmee iemand wordt geholpen.
De vaststelling en vastlegging van de identiteit van burgers moet zodanig zijn dat overheidsinstanties niet hoeven te twijfelen aan de juistheid van de registratie en de op basis daarvan afgegeven identiteitsdocumenten en toegekende elektronische identiteiten. Burgers hebben met hun geregistreerde identiteit immers toegang tot allerlei voorzieningen en diensten. Met andere woorden: alles draait juist om identiteit!

Fraude kan ook plaatsvinden in de digitale wereld, waarbij misbruik kan worden gemaakt van een digitale identiteit of van andere elektronische gegevens. Dit document richt zich voornamelijk op de fysieke identiteit en niet op de digitale identiteit.

De NVVB wil met dit ID-protocol een overzicht bieden van de mogelijke bronnen en hulpmiddelen. In de opleidingen van de PublieksAcademie van de NVVB wordt naar dit ID-protocol verwezen. Meer informatie over de NVVB-opleidingen is te vinden op **https://publieksacademie.nvvb.nl**

Volgende hoofdstuk

2.0 Begrippen

1 Inleiding.....3

2 Begrippen 5

2.1 Wat zijn identiteits-gegevens?.....6
2.2 Vaststellen van de identiteit 7
2.3 Vastleggen van de identiteit 8

3 Identiteitsfraude.....10

4 Hoe controleer je een identiteit? 15

5 Het beoordelen van brondocumenten.....21

6 Samenwerking en afspraken.....25

7 Slachtoffer van identiteitsfraude? 27

Bijlagen.....33

Links 34

Van belang zijn de volgende begrippen: identiteit, identiteitsvaststelling en identiteitsvastlegging.

Identiteit is een breed begrip. Van Dale zegt hierover:
“Identiteit = gelijkheid: (je identiteit bewijzen = bewijzen dat je de persoon bent voor wie je je uitgeeft)”

Het voorbeeld dat Van Dale geeft, is hetgeen waar het bij Burgerzaken om draait. Ieder mens is uniek. Zelfs bij een eeneiige tweeling is er sprake van twee unieke personen met hun eigen identiteit.

Veel registers van de overheid bevatten persoonsgegevens die doorgaans zijn gebaseerd op de BRP. Sommige registers bevatten naast persoonsgegevens ook gegevens over de fysieke kenmerken. Voorbeelden daarvan zijn:

RAAS: Reisdocumenten Aanvraag en –Archiefstation
CRR: Centraal Register Rijbewijzen
BVV: Basisvoorziening Vreemdelingen

Lees verder

1 Inleiding.....3
2 Begrippen 5
2.1 Wat zijn identiteits-gegevens? 6
2.2 Vaststellen van de identiteit 7
2.3 Vastleggen van de identiteit 8
3 Identiteitsfraude.....10
4 Hoe controleer je een identiteit? 15
5 Het beoordelen van brondocumenten.....21
6 Samenwerking en afspraken.....25
7 Slachtoffer van identiteitsfraude? 27
Bijlagen.....33
Links 34

2.1 Wat zijn identiteitsgegevens?

Een identiteit kenmerkt zich door een samenhang van persoonsgegevens en fysieke kenmerken.

De volgende persoonsgegevens zijn veelal deel van iemands identiteit: geslachtsnaam, voornaam, geslacht, geboortedatum, geboorteplaats en geboorteland. Onder fysieke kenmerken of biometrie gegevens verstaan we veelal de afbeelding van het gezicht (pasfoto), de vingerafdruk, handtekening, irisscan of DNA-kenmerken.

We spreken alleen van identiteitsgegevens wanneer persoonsgegevens in samenhang met fysieke kenmerken een aanwijsbare persoon beschrijven. Als we dat niet kunnen, spreken we van persoonsgegevens. Gegevens dus over een persoon, maar niet direct te koppelen aan een fysiek aanwijsbaar persoon.

Bij klantcontacten bij Burgerzaken is er naast de geregistreerde persoonsgegevens dus ook een identiteitsdocument nodig om te kunnen vaststellen met wie we aan de balie te maken hebben.

Lees verder

1 Inleiding.....3
2 Begrippen 5
2.1 Wat zijn identiteits-gegevens?.....6
2.2 Vaststellen van de identiteit 7
2.3 Vastleggen van de identiteit 8
3 Identiteitsfraude.....10
4 Hoe controleer je een identiteit? 15
5 Het beoordelen van brondocumenten.....21
6 Samenwerking en afspraken.....25
7 Slachtoffer van identiteitsfraude? 27
Bijlagen.....33
Links 34

2.2 Vaststellen van de identiteit

Vaststellen van de identiteit is het proces van verifiëren en besluiten dat het inderdaad de persoon is die hij of zij beweerd te zijn.

De identiteit wordt vastgesteld aan de hand van een identiteitsdocument en het verschijnen in persoon. Welke documenten hiervoor geschikt zijn is neergelegd in de Wet op de identificatieplicht.

Een beperkt aantal soorten documenten is in Nederland erkend om de identiteit vast te stellen.

Deze toegelaten identiteitsdocumenten zijn opgesomd in artikel 1 van de **Wet op de identificatieplicht**.

Naast Nederlandse reisdocumenten, die zijn genoemd in artikel 2, eerste lid, van de **Paspoortwet**, gaat het om Nederlandse identiteitskaarten zoals genoemd in artikel 11 van de Wet op de Nederlandse identiteitskaart, verblijfsdocumenten en rijbewijzen en om buitenlandse paspoorten en identiteitsbewijzen.

In **hoofdstuk 4** wordt een stappenplan voor identiteitsvaststelling geïntroduceerd.

Lees verder

1 Inleiding.....3
2 Begrippen 5
2.1 Wat zijn identiteits-gegevens?.....6
2.2 Vaststellen van de identiteit 7
2.3 Vastleggen van de identiteit 8
3 Identiteitsfraude.....10
4 Hoe controleer je een identiteit? 15
5 Het beoordelen van brondocumenten.....21
6 Samenwerking en afspraken.....25
7 Slachtoffer van identiteitsfraude? 27
Bijlagen.....33
Links 34

2.3 Vastleggen van de identiteit

De BRP bevat een belangrijk deel van de identiteitsgegevens. In de BRP worden persoonsgegevens vastgelegd, onder meer:

- geslachtsnaam
- voornaam
- geslacht
- geboortedatum
- geboorteplaats
- geboorteland
- nationaliteit
- verblijfstitel

Deze persoonsgegevens kunnen slechts worden vastgelegd als vooraf de identiteit is vastgesteld. Op basis van de registratie in de BRP worden Nederlandse reisdocumenten, rijbewijzen en verblijfsdocumenten gepersonaliseerd. De BRP speelt dus een zeer belangrijke rol in de identiteitsketen. Dit is bij de toekenning van digitale identiteiten aan burgers vanuit de overheid niet anders.

Lees verder

1 Inleiding.....3
2 Begrippen 5
2.1 Wat zijn identiteits-gegevens?.....6
2.2 Vaststellen van de identiteit 7
2.3 Vastleggen van de identiteit 8
3 Identiteitsfraude.....10
4 Hoe controleer je een identiteit? 15
5 Het beoordelen van brondocumenten.....21
6 Samenwerking en afspraken.....25
7 Slachtoffer van identiteitsfraude? 27
Bijlagen.....33
Links 34

De BRP wordt gevoed door andere Nederlandse registraties zoals de registers van de Burgerlijke Stand, de vreemdelingenadministratie en rechterlijke uitspraken. Daarnaast legt de BRP persoonsgegevens vast op basis van buitenlandse akten en geschriften. Ten slotte kunnen ook door burgers afgelegde verklaringen (onder eed of belofte) aan de basis liggen van de registratie in de BRP.

Is een burger in de BRP ingeschreven, dan gebruiken andere overheden de persoonsgegevens zoals vastgelegd in de BRP. Dit is geregeld in **artikel 1.7 van de Wet BRP** die op 6 januari 2014 in werking is getreden. Alle bestuursorganen zijn bij de uitvoering van hun taken verplicht de persoonsgegevens in de BRP te gebruiken.

De BRP bevat ook persoonsgegevens van niet-ingezetenen. De genoemde gebruiksplicht voor bestuursorganen geldt niet voor deze gegevens.

Volgende hoofdstuk

3.0 Identiteitsfraude

1 Inleiding.....3

2 Begrippen 5

3 Identiteits fraude.....10

3.1 Wat is identiteitsfraude?....10

3.2 Vormen van identiteitsfraude.....11

3.3 Eerste, tweede en derde lijnscontrole ...13

4 Hoe controleer je een identiteit? 15

5 Het beoordelen van brondocumenten.....21

6 Samenwerking en afspraken.....25

7 Slachtoffer van identiteitsfraude? 27

Bijlagen.....33

Links 34

In dit hoofdstuk gaan we in op het begrip identiteitsfraude, welke vormen er bestaan en welke controles er te onderscheiden zijn.

3.1 Wat is identiteitsfraude?

Misbruik van persoonsgegevens staat sinds 2014 apart strafbaar gesteld in het Wetboek van Strafrecht.

Als definitie van identiteitsfraude hanteert de NVVB de definitie die ook bij de politie wordt gebruikt, namelijk:
“ Identiteitsfraude is het opzettelijk misbruiken van identificatiemiddelen zoals persoonsgegevens of identiteitspapieren met de bedoeling daarmee een strafbaar feit te plegen.”

Er is sprake van identiteitsfraude wanneer iemand zichzelf te kwader trouw wil bevoordelen door gebruik te maken van een valse, vervalste of een gestolen identiteit. Iemand bedient zich dan van andere identiteitsgegevens dan die van hem of haar door de bevoegde overheidsinstantie zijn vastgelegd in de overheidsadministratie.

Lees verder

1 Inleiding.....3
2 Begrippen 5
3 Identiteits fraude.....10
3.1 Wat is identiteitsfraude? 10
3.2 Vormen van identiteitsfraude.....11
3.3 Eerste, tweede en derde lijnscontrole ...13
4 Hoe controleer je een identiteit? 15
5 Het beoordelen van brondocumenten.....21
6 Samenwerking en afspraken.....25
7 Slachtoffer van identiteitsfraude? 27
Bijlagen.....33
Links 34

3.2 Vormen van identiteitsfraude

Identiteitsfraude doet zich in een groot aantal verschijningsvormen voor en wordt vaak gepleegd in combinatie met andere strafbare feiten zoals diefstal, oplichting, valsheid in geschrifte en dergelijke. Zo kan identiteitsfraude een onderdeel zijn van bijvoorbeeld paspoortfraude, uitkeringsfraude of verzekeringsfraude.
Hier wordt een aantal varianten van identiteitsfraude onderscheiden die dus ook gecombineerd kunnen voorkomen.

Fraude kan gepleegd worden bij de vaststelling van de identiteit. Telkens wanneer de burger zich (fysiek of digitaal) bij de overheid of bij instellingen of bedrijven meldt, ligt identiteitsfraude op de loer. In die situaties moet steeds weer worden gecheckt of de persoon die zich meldt wel echt de persoon is die hij beweert te zijn.

Daarbij is het zaak onderscheid te maken tussen:

- geheel of gedeeltelijk gebruiken van gegevens van een ander (identiteitsdiefstal) en
- het gebruiken van fictieve identiteitsgegevens.

Lees verder

1 Inleiding.....3
2 Begrippen 5
3 Identiteits fraude.....10
3.1 Wat is identiteitsfraude? 10
3.2 Vormen van identiteitsfraude.....11
3.3 Eerste, tweede en derde lijnscontrole ...13
4 Hoe controleer je een identiteit? 15
5 Het beoordelen van brondocumenten.....21
6 Samenwerking en afspraken.....25
7 Slachtoffer van identiteitsfraude? 27
Bijlagen.....33
Links 34

De middelen waarmee identiteitsfraude wordt gepleegd wisselen. Er kan gebruik worden gemaakt van een vals, vals opgemaakt of vervalst document. Dit kan een erkend identiteitsdocument betreffen of een ander document, waarmee een identiteit op dat moment wordt vastgesteld.

- Vals: niet uitgegeven door een bevoegde autoriteit
- Vals opgemaakt: uitgegeven door een bevoegde autoriteit op basis van onjuiste gegevens
- Vervalst: uitgegeven door een bevoegde autoriteit maar nadien onrechtmatig gewijzigd

Naast het gebruik van valse, vals opgemaakt of vervalste documenten zijn er meer vormen van identiteitsfraude:

- look-a-like fraude
- onjuiste gegevens onder eed of belofte verklaard

Lees verder

1 Inleiding.....3
2 Begrippen 5
3 Identiteits fraude.....10
3.1 Wat is identiteitsfraude? 10
3.2 Vormen van identiteitsfraude 11
3.3 Eerste, tweede en derde lijnscontrole ..13
4 Hoe controleer je een identiteit? 15
5 Het beoordelen van brondocumenten.....21
6 Samenwerking en afspraken 25
7 Slachtoffer van identiteitsfraude? 27
Bijlagen.....33
Links 34

3.3 Eerste, tweede en derde lijnscontrole

Controle op identiteits- en brondocumenten kunnen we onderscheiden in eerste, tweede en derde lijnscontrole. Het verschil tussen de controles kenmerkt zich door het oplopen van de intensiviteit waarmee de controle wordt uitgevoerd. Het gaat dus niet om het verschil in wie de controle uitvoert. Dit kan best dezelfde persoon zijn. Het onderscheid in controles geldt zowel bij het controleren van identiteitsdocumenten als van brondocumenten.

Een medewerker burgerzaken zal bij het controleren van een identiteitsdocument de vier stappen van identiteitsvaststelling uitvoeren. Zie hiervoor **hoofdstuk 4**. Voor het controleren van brondocumenten vindt een brondocumentencontrole proces plaats. Zie hiervoor **hoofdstuk 5**.

Eerste lijnscontrole.
De eerste lijnscontrole vindt plaats tijdens het contact met de klant. Tijdens een eerste lijnscontrole worden echtheidskenmerken gecontroleerd door het kijken – voelen – kantelen- principe voor identiteitsdocumenten.

Zie hiervoor de checklist document onderzoek: **bijlage 1**. Deze checklist kan zover mogelijk worden ingevuld en wordt eventueel overgedragen worden voor verdere beoordeling aan de tweede lijnscontrole.

Lees verder

1 Inleiding.....3
2 Begrippen 5
3 Identiteits fraude.....10
3.1 Wat is identiteitsfraude? 10
3.2 Vormen van identiteitsfraude 11
3.3 Eerste, tweede en derde lijnscontrole ..13
4 Hoe controleer je een identiteit? 15
5 Het beoordelen van brondocumenten.....21
6 Samenwerking en afspraken 25
7 Slachtoffer van identiteitsfraude? 27
Bijlagen.....33
Links 34

Voor het aannemen van brondocumenten kan gebruik gemaakt worden van de **checklist inname brondocument**.

Tweede lijnscontrole

Deze controle wordt voor identiteitsdocumenten en brondocumenten uitgevoerd met eenvoudige hulpmiddelen zoals een documentscanner, loep, uv-licht of door het raadplegen van een databank. Tijdens een tweedelijns controle kan bijvoorbeeld de ondergrondbedrukking worden gecontroleerd. De tweedelijnscontrole bij identiteitsdocumenten wordt ook veelal uitgevoerd tijdens het klantcontact. De checklist ID-documentenonderzoek kan verder worden ingevuld. Daarna wordt deze geverifieerd aan de hand van Edison. Stel deze eventueel beschikbaar aan de derde lijnscontrole Het nader beoordelen van brondocumenten gebeurt veelal in de backoffice. Zie hiervoor de **checklist beoordeling brondocument**.

Derde lijnscontrole

Deze controle wordt uitgevoerd door experts op het gebied van documentfraude. Zij hebben uitgebreide kennis en ervaring op het gebied van documentonderzoek en zijn werkzaam bij bijvoorbeeld de Kmar, Politie, Bureau Documenten van de IND of het Nederlands Forensisch Instituut.

Volgende hoofdstuk

1 Inleiding.....3
2 Begrippen 5
3 Identiteits fraude 10
4 Hoe controleer je een identiteit? 15
4.1 De vier stappen van identiteitsvast-stelling 15
4.2 Twijfel aan identiteit of vermoeden van identiteitsfraude 18
4.3 Identiteitsvaststelling met andere bronnen 19
4.4 Schriftelijke en telefonische verificatie 19
5 Het beoordelen van brondocumenten.....21
6 Samenwerking en afspraken 25
7 Slachtoffer van identiteitsfraude? 27
Bijlagen.....33
Links 34

4.0 Hoe controleer je een identiteit?

Een medewerker burgerzaken of publiekszaken moet, zoals dat meestal juridisch omschreven wordt, eerst "de identiteit deugdelijk vaststellen" voordat diensten verleend kunnen worden. Maar hoe doe je dat, een identiteit deugdelijk vaststellen? Van belang is dat een identiteit in beginsel deugdelijk kan worden vastgesteld aan de hand van een identiteitsdocument dat genoemd is in artikel 1 van de Wet op de Identificatieplicht. Dat betekent, kortweg, dat iemand zich moet kunnen identificeren met een geldig identiteitsbewijs.

4.1 De vier stappen van identiteitsvaststelling

Hieronder leggen we uit welke vier stappen je kunt gebruiken bij het vaststellen van een identiteit.

1. Heeft de burger een identiteitsdocument?

Alleen de volgende documenten kunnen worden geaccepteerd bij identiteitsvaststelling:

- geldig Nederlands reisdocument: nationaal paspoort, diplomatiek paspoort, dienstpaspoort, reisdocument voor vluchtelingen, reisdocument voor vreemdelingen, faciliteiten paspoort, tweede paspoort,
- geldige Nederlandse identiteitskaart
- geldig nationaal, diplomatiek of dienstpaspoort of identiteitskaart afgegeven door

Lees verder

1 Inleiding.....3
2 Begrippen 5
3 Identiteits fraude 10
4 Hoe controleer je een identiteit? 15
4.1 De vier stappen van identiteitsvast-stelling 15
4.2 Twijfel aan identiteit of vermoeden van identiteitsfraude 18
4.3 Identiteitsvaststelling met andere bronnen 19
4.4 Schriftelijke en telefonische verificatie 19
5 Het beoordelen van brondocumenten.....21
6 Samenwerking en afspraken 25
7 Slachtoffer van identiteitsfraude? 27
Bijlagen.....33
Links 34

een lidstaat van de EU of EER aan hun eigen onderdanen

- geldig Nederlands rijbewijs
- geldig EU, EER of Zwitsers rijbewijs
- geldige Nederlandse verblijfsdocumenten
- geldig buitenlands reisdocument (anders dan EU of EER)

Om vast te kunnen stellen of een identiteitsdocument wel geldig is, moet je allereerst vaststellen dat een document niet verlopen is, dat wil zeggen of de datum einde geldigheid niet verstreken is.

2. Is het een echt identiteitsdocument?

Elk officieel identiteitsdocument heeft zogenoemde echtheidskenmerken. Aan de hand van deze kenmerken kun je vaststellen of het om een echt document gaat. Meer informatie over echtheidskenmerken kun je vinden op **www.consilium.europa.eu** of in **Edison TD**

- Edison TD is een instrument dat je kunt gebruiken voor het onderkennen van echtheidskenmerken in een identiteitsdocument.
- Via EdisonTD kan je per land selecteren en per document opzoeken op welke plek het persoonsnummer staat.
- Hulpmiddelen: UV-lamp, scheerlicht, loep. Tegenwoordig ook scanners die automatisch de echtheidskenmerken controleren. Het goed gebruiken en juist inzetten van de hulpmiddelen kan je leren in trainingen die daarvoor worden aangeboden.

Lees verder

1 Inleiding.....3
2 Begrippen 5
3 Identiteits fraude 10
4 Hoe controleer je een identiteit? 15
4.1 De vier stappen van identiteitsvast-stelling 15
4.2 Twijfel aan identiteit of vermoeden van identiteitsfraude 18
4.3 Identiteitsvaststelling met andere bronnen 19
4.4 Schriftelijke en telefonische verificatie 19
5 Het beoordelen van brondocumenten.....21
6 Samenwerking en afspraken 25
7 Slachtoffer van identiteitsfraude? 27
Bijlagen.....33
Links 34

- In **bijlage 1** vind je een checklist document onderzoek.

3. Is het identiteitsdocument vervalst?

Heb je vastgesteld dat het om een echt identiteitsdocument gaat, dan moet je altijdcontroleren of dit document niet vervalst is. Hiervoor is het van het grootste belang dat jede houderpagina extra kritisch bekijkt op mogelijke falsificaties. Verschillende variantenkunnen voorkomen, bijvoorbeeld:

• De houderpagina is vervalst:
i. Er is een folie met andere gegevens over de houderpagina geplaatst of
ii. De foto is verwisseld dan wel de gegevens zijn aangepast
• De houderpagina is totaal vervalst (vervangen)

4. Horen document en persoon bij elkaar?

Look-a-likefraude
Een veel voorkomende vorm van identiteitsfraude, is het gebruik maken van het identiteitsdocument van een ander. Dit document kan gestolen zijn, maar ook gekocht of geleend van een ander. Meestal gaat het om echte documenten, die niet vervalst en ook nog geldig zijn.

Hoe controleer je dat persoon en document bij elkaar horen?
Persoon goed aankijken en vergelijken met de foto in het document. Je moet met zekerheid kunnen zeggen dat het document de foto bevat van de persoon die het

Lees verder

1 Inleiding.....3
2 Begrippen 5
3 Identiteits fraude.....10
4 Hoe controleer je een identiteit?.....15
4.1 De vier stappen van identiteitsvast-stelling.....15
4.2 Twijfel aan identiteit of vermoeden van identiteitsfraude.....18
4.3 Identiteitsvaststelling met andere bronnen.....19
4.4 Schriftelijke en telefonische verificatie.....19
5 Het beoordelen van brondocumenten.....21
6 Samenwerking en afspraken.....25
7 Slachtoffer van identiteitsfraude? 27
Bijlagen.....33
Links 34

a

document aanbiedt. Niet alleen de persoon goed aankijken is daarbij van belang, ook het document goed lezen. Reisdocumenten bevatten namelijk meer informatie over betrokkene dan alleen de foto, zoals lengte, leeftijd, geslacht en vaak ook de kleur ogen. In **bijlage 2** vind je een checklist Look-a-like.

4.2 Twijfel aan identiteit of vermoeden van identiteitsfraude

Rijst er bij de medewerker tijdens één van de vier stappen van identiteitsvaststelling twijfel over de persoon of het document?

Overleg dan altijd met een – bij voorkeur ervaren – collega. Doe dit niet in bijzijn van betrokkene. Onderzoek samen het document extra grondig.

Twijfel je dan nog, stel dan gerichte vragen aan betrokkene. Dit kan je doen aan de hand van de BRP, als betrokkene in Nederland woont, en aan de hand van het getoonde identiteitsdocument terwijl je dat document bij je houdt. Wijk daarbij ook eens af van de standaardvragen. Vergelijk foto's in andere documenten of administraties

Is er, op welk moment dan ook, het vermoeden dat er sprake is van identiteitsfraude? Handel dit bijvoorbeeld af volgens de werkinstructie WTI. Deze modelwerkinstructie is als **bijlage 3a** opgenomen.

Lees verder

1 Inleiding.....3
2 Begrippen 5
3 Identiteits fraude 10
4 Hoe controleer je een identiteit? 15
4.1 De vier stappen van identiteitsvast-stelling.....15
4.2 Twijfel aan identiteit of vermoeden van identiteitsfraude 18
4.3 Identiteitsvaststelling met andere bronnen 19
4.4 Schriftelijke en telefonische verificatie 19
5 Het beoordelen van brondocumenten.....21
6 Samenwerking en afspraken 25
7 Slachtoffer van identiteitsfraude? 27
Bijlagen.....33
Links 34

4.3 Identiteitsvaststelling met andere bronnen

Het kan zijn dat de daartoe aangewezen identiteitsdocumenten niet voorhanden zijn. Dan kan de identiteit worden vastgesteld met andere middelen (tenzij de wet voorschrijft dat bij de vaststelling een identiteitsdocument moet worden gebruikt).
Als de burger is geregistreerd in de BRP kan door onder meer het stellen van identificerende vragen zekerheid verkregen worden over de identiteit. Indien een register kan worden gebruikt waarin ook fysieke kenmerken zijn geregistreerd zoals een foto kan de daarin opgeslagen foto worden vergeleken met de fysieke verschijning van de persoon.

4.4 Schriftelijke en telefonische verificatie

Het doorlopen van de vier stappen van identiteitsvaststelling leidt tot een conclusie. Namelijk of de persoon degene is die hij beweert te zijn of juist niet is. Naast deze fysieke vorm van verificatie kennen we ook schriftelijke, digitale en telefonische verificatie.

Schriftelijke verificatie

Schriftelijk verifiëren aan de hand van een kopie van een identiteitsdocument komt ook voor bij Burgerzaken/Publiekszaken. Omdat kopieën makkelijk te manipuleren zijn en je aan de hand van een kopie de belangrijkste echtheidskenmerken niet kunt controleren levert deze vorm van verificatie risico's op. Het is belangrijk bij deze vorm van verificatie

Lees verder

1 Inleiding.....3
2 Begrippen 5
3 Identiteits fraude 10
4 Hoe controleer je een identiteit? 15
4.1 De vier stappen van identiteitsvast-stelling.....15
4.2 Twijfel aan identiteit of vermoeden van identiteitsfraude 18
4.3 Identiteitsvaststelling met andere bronnen.....19
4.4 Schriftelijke en telefonische verificatie 19
5 Het beoordelen van brondocumenten.....21
6 Samenwerking en afspraken 25
7 Slachtoffer van identiteitsfraude? 27
Bijlagen.....33
Links 34

naar extra informatie te zoeken. Bijvoorbeeld door de foto en identiteitsgegevens te controleren aan de hand van gegevens van de aanvraag van het identiteitsbewijs. Bij de meeste gemeenten kunnen burgers producten en diensten aanvragen door in te loggen met DigiD. Het toesturen van een kopie ID document is dan niet noodzakelijk.

Telefonische verificatie

Je kan met behulp van deze vorm van verificatie geen zekerheid stellen over iemand's identiteit. Je weet in feite niet wie er aan de telefoon hangt. Let er goed op dat je dan geen persoonsgegevens verstrekt. Niet actief maar ook niet door suggestieve vragen te bevestigen.

Biometrische verificatie ontbreekt nog in dit rijtje. Er zijn weliswaar biometrische gegevens opgenomen in (steeds meer) paspoorten, de gegevens die in de chip zijn opgeslagen kunnen nog niet voor verificatiedoeleinden worden gebruikt.

Volgende hoofdstuk

1 Inleiding.....3
2 Begrippen 5
3 Identiteitsfraude.....10
4 Hoe controleer je een identiteit? 15
5 Het beoordelen van brondocumenten 21
5.1 Vorm en inhoud.....21
5.2 Werkwijze brondocumentencontrole 23
5.3 Twijfel aan een brondocument? 23
6 Samenwerking en afspraken.....25
7 Slachtoffer van identiteitsfraude? 27
Bijlagen.....33
Links 34

5.0 Het beoordelen van brondocumenten

Het nader kwalificeren van de identiteit (of gegevens over de burgerlijke staat van iemand) kan aan de hand van het gebruik van brondocumenten die burgers inleveren.

5.1 Vorm en inhoud

Brondocumenten zijn te beoordelen op twee thema's. De vorm en de inhoud. Voordat je toekomt aan een inhoudelijke beoordeling van documenten moet je eerst kijken naar een aantal vormvereisten. Een document dat in het ene land rechtsgeldig is, is dat niet automatisch in het andere.

Als beoordelende autoriteit van persoonsgegevens in brondocumenten van andere landen heb je zekerheid nodig over de status van die documenten. Het is vaak lastig om die status vast te stellen. Het is onmogelijk om van ieder land te weten welke instanties er bestaan, welke bevoegdheden zij hebben en hoe de betreffende documenten eruit behoren te zien.

Lees verder

1 Inleiding.....3
2 Begrippen 5
3 Identiteitsfraude.....10
4 Hoe controleer je een identiteit? 15
5 Het beoordelen van brondocumenten 21
5.1 Vorm en inhoud.....21
5.2 Werkwijze brondocumentencontrole 23
5.3 Twijfel aan een brondocument? 23
6 Samenwerking en afspraken.....25
7 Slachtoffer van identiteitsfraude? 27
Bijlagen.....33
Links 34

Door legalisatie van buitenlandse documenten krijgen we meer zekerheid over de herkomst en weten wij dat het document geldig en wellicht bruikbaar is binnen de Nederlandse rechtsorde.

Legalisatie is de vaststelling dat een document is afgegeven door een daartoe bevoegd persoon en dat de handtekening op het document inderdaad tot de ondertekenaar behoort. In de praktijk is soms een hele reeks van handtekeningen nodig van instanties die op de hoogte zijn van elkaars bevoegdheid. Men noemt dit wel een “legalisatieketen”. Zie de **circulaire legalisatie en verificatie.**

Bij een inhoudelijke beoordeling van een brondocument kan het zijn dat twijfel ontstaat aan de juistheid van de inhoud van de feiten en persoonsgegevens die daarin zijn vermeld.

In een dergelijk geval kan verificatie van de inhoud van die gegevens voor brondocumenten helpen

Lees verder

1 Inleiding.....3
2 Begrippen 5
3 Identiteitsfraude 10
4 Hoe controleer je een identiteit? 15
5 Het beoordelen van brondocumenten 21
5.1 Vorm en inhoud 21
5.2 Werkwijze brondocumentencontrole 23
5.3 Twijfel aan een brondocument? 23
6 Samenwerking en afspraken 25
7 Slachtoffer van identiteitsfraude? 27
Bijlagen.....33
Links 34

De elektronische apostille (e-apostille)
Er worden inmiddels met enige regelmaat brondocumenten met zogenaamde 'e-apostilles' bij de afdelingen Burgerzaken aangeboden. De betrokken burgers beschikken niet over een originele apostille, maar een soort geprinte apostilleverklaring. In sommige gevallen wordt verwezen naar de website van de betreffende buitenlandse regering.

De geprinte verklaring is voorzien van een nummer. Aan de hand van dit nummer kan de authenticiteit van de apostille worden vastgesteld. Op de website wordt het nummer en de datum van de apostille ingevoerd. Kent de website van de betreffende regering dit document dan komt het online in beeld. Deze afbeelding vervangt het originele document. Aan de hand van deze afbeelding kan worden beoordeeld of de apostille betrekking heeft op de bijbehorende, originele akte.

Ook een QR code is mogelijk die verwijst naar een website.

Bureau documenten adviseert deze QR codes niet zelf uit te lezen omdat er een groot risico bestaat dat de gegevens van betrokkenen in verkeerde handen vallen.

Lees verder

1 Inleiding.....3
2 Begrippen 5
3 Identiteitsfraude.....10
4 Hoe controleer je een identiteit? 15
5 Het beoordelen van brondocumenten 21
5.1 Vorm en inhoud.....21
5.2 Werkwijze brondocumentencontrole 23
5.3 Twijfel aan een brondocument? 23
6 Samenwerking en afspraken.....25
7 Slachtoffer van identiteitsfraude? 27
Bijlagen.....33
Links 34

5.2 Werkwijze brondocumentencontrole

Maak gebruik van de checklisten voor de inname en de controle van brondocumenten. Wanneer een origineel brondocument wordt ingenomen voor controle verdient het aanbeveling de burger hiervan een ontvangstbewijs mee te geven. Een voorbeeld hiervan is als **bijlage 5** opgenomen. Een voorbeeld van een modelprocedure voor het controleren van brondocumenten is als **bijlage 6** opgenomen. Een belangrijk hulpmiddel hierbij is **DISCS (bijlage 4)**.

Zie ook het **Stappenplan Identiteitswijziging** voor een beschrijving van het wijzigen van persoonsgegevens op basis van ingeleverde brondocumenten.

5.3 Twijfel aan een brondocument?

Bij twijfel aan de echtheid en/of inhoud van een brondocument kan de expertise van collega's en ketenpartners worden ingeschakeld. Mogelijk is er in een buurgemeente meer of specifieke kennis aanwezig van bepaalde documenten. Maak gebruik van deze kennis van collega's in je eigen regio en maak hierover, zo nodig, afspraken met elkaar **(zie ook hoofdstuk 6)**. Ketenpartner IND heeft een Informatieknooppunt (IKP) **(bijlage 7)** dat fraudesignalen centraal verzamelt en een afdeling die gespecialiseerd is in de controle van buitenlandse brondocumenten, Bureau Documenten **(bijlage 8)**. Hoe Bureau Documenten de documenten beoordeeld en welke kwalificatie dit kan opleveren, wordt toegelicht in **bijlage 10**.

Volgende hoofdstuk

1 Inleiding.....3
2 Begrippen 5
3 Identiteitsfraude.....10
4 Hoe controleer je een identiteit? 15
5 Het beoordelen van brondocumenten.....21
6 Samenwerking en afspraken 25
7 Slachtoffer van identiteitsfraude? 27
Bijlagen.....33
Links 34

6.0 Samenwerking en afspraken

Elke gemeente heeft in de eerste plaats zelf de verantwoordelijkheid voor een zorgvuldige controle van identiteiten, identiteitsdocumenten en brondocumenten.
Dit houdt kortgezegd in dat:

- personeel opgeleid is om identiteitsdocumenten en brondocumenten te kunnen controleren;
- personeel alert is op pogingen tot misleiding en fraude;
- de gemeente beschikt over de noodzakelijke (technische) hulpmiddelen **(zie bijlage 9)**.
- gemeenten identiteitsdocumenten en brondocumenten op een uniforme wijze controleren om 'zwakke schakels' in de identiteitsketen te voorkomen.

Het bovenstaande zou vanzelfsprekend moeten leiden tot het zoeken van samenwerking tussen gemeenten en ketenpartners. Mogelijke identiteitsfraude zou voorkomen kunnen worden als gemeenten de expertise van andere gemeenten inzetten en als gemeenten de ketenpartners op het juiste moment en op de juiste wijze inschakelen. Om deze aspecten te stimuleren en vorm te geven is er per politieregio een WTI (werkgroep tegengaan identiteitsfraude) actief. Landelijk is er een overkoepelend WTI-overleg. In de

Lees verder

1 Inleiding.....3
2 Begrippen 5
3 Identiteitsfraude.....10
4 Hoe controleer je een identiteit? 15
5 Het beoordelen van brondocumenten.....21
6 Samenwerking en afspraken 25
7 Slachtoffer van identiteitsfraude? 27
Bijlagen.....33
Links 34

WTI werken gemeenten en ketenpartners samen om werkwijzes op elkaar af te stemmen en obstakels weg te nemen. De deelnemende ketenpartners, naast gemeenten, zijn:

- Politie, Afdeling Vreemdelingenpolitie, Identificatie en Mensenhandel (AVIM);
- Koninklijke Marechaussee;
- Immigratie- en Naturalisatiedienst (Bureau Documenten en IKP);
- Dienst Wegverkeer (RDW);
- Rijksdienst voor Identiteitsgegevens (RvIG);
- Openbaar Ministerie.

De WTI werkt op basis van een convenant dat door de deelnemers ondertekend wordt. Doel en inhoud van het convenant is:

- Er aangifte wordt gedaan bij de politie in geval van een strafbaar feit;
- Het OM gaat over tot vervolging;
- Gemeenten en ketenpartners adviseren en ondersteunen elkaar;
- Er informatie-uitwisseling tussen gemeenten en ketenpartners plaatsvindt t.b.v. een casusgerichte aanpak van identiteitsfraude.

Deelnemers aan het WTI-convenant maken gebruik van een aantal uniform opgestelde hulpmiddelen, zoals een modelwerkinstructie en een model-procesverbaal **(beide bijlage 3)**.

Als gemeenten en ketenpartners actief invulling geven aan de doelstelling van het WTI-convenant, wordt identiteitsfraude in gezamenlijkheid bestreden.

Volgende hoofdstuk

1 Inleiding.....3
2 Begrippen 5
3 Identiteitsfraude.....10
4 Hoe controleer je een identiteit? 15
5 Het beoordelen van brondocumenten.....21
6 Samenwerking en afspraken.....25
7 Slachtoffer van identiteits fraude? 27
7.1 Benadering slachtoffer identiteitsfraude?....27
7.2 Wat kan de burger doen.....28
7.3 Wat kan de gemeente doen?.....29
7.4 Terugdraaien vervolgschade.....30
7.5 Hoe om te gaan met gevonden documenten?.....31
Bijlagen.....33
Links 34

7.0 Slachtoffer van identiteitsfraude?

Ondanks alle maatregelen, kan identiteitsfraude nog steeds voorkomen. In veel van die gevallen zijn andere burgers de dupe. Onschuldigen kunnen enorme hinder ondervinden van de gepleegde identiteitsfraude. Ook kunnen burgers het vermoeden hebben dat zij het slachtoffer zijn geworden van identiteitsfraude. In dit hoofdstuk wordt beschreven welke acties ondernomen kunnen of moeten worden door het slachtoffer en door de gemeente.

7.1 Benadering slachtoffer identiteitsfraude?

Als een burger zich meldt met de mededeling dat hij slachtoffer is geworden van identiteitsfraude, of het vermoeden heeft dat dit het geval is, neem dan de volgende aspecten in acht in de benadering van deze burger:

- Slachtoffers van identiteitsfraude worden in eerste instantie vaak gezien als dader en hebben in de praktijk grote moeite aan te tonen slachtoffer te zijn.
- Slachtoffers worden aansprakelijk gehouden voor afgenomen diensten of producten door de dader. Het slachtoffer heeft daar in eerste instantie geen weet van. Slachtoffers moeten voor het herstellen van de schade vaak extra kosten maken. Het slachtoffer ondervindt vaak emotionele schade. zoals ongeloof, boosheid,

Lees verder

1 Inleiding.....3
2 Begrippen 5
3 Identiteitsfraude.....10
4 Hoe controleer je een identiteit? 15
5 Het beoordelen van brondocumenten.....21
6 Samenwerking en afspraken.....24
7 Slachtoffer van identiteits fraude? 27
7.1 Benadering slachtoffer identiteitsfraude? 27
7.2 Wat kan de burger doen 28
7.3 Wat kan de gemeente doen?.....29
7.4 Terugdraaien vervolgschade.....30
7.5 Hoe om te gaan met gevonden documenten?.....31
Bijlagen.....33
Links 34

machteloosheid, verraad, frustratie, wantrouwen, uitputting. Een aantal van deze gevolgen werken door op lange termijn zoals angst, verraad, wantrouwen en machteloosheid.

- Het slachtoffer komt vaak te boek te staan als wanbetaler of, erger als crimineel. Voorbeelden zijn dat het slachtoffer bij het eerstgenoemde geen (hypothecaire) lening kan afsluiten en bij de laatstgenoemde een baan wordt geweigerd.

7.2 Wat kan de burger doen

Als een burger slachtoffer is geworden van identiteitsfraude of een sterk vermoeden heeft dat dit het geval is, geeft de Rijksoverheid een aantal adviezen. Zie: **https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/identiteitsfraude/vraag-en-antwoord/wat-doe-ik-bij-mogelijke-identiteitsfraude**.

Deze adviezen zijn wel afhankelijk van het type fraude dat aan de orde is. De Rijksoverheid adviseert de burger om in elk geval bewijzen van de identiteitsfraude te verzamelen en om aangifte bij de politie te doen.

In art. 60 e.v. van de Paspoortuitvoeringsregeling en art. 52 e.v. van Regeling Nederlandse identiteitskaart vastgelegd dat een burger een vermoeden van fraude met een paspoort of Nederlandse identiteitskaart (NIK) kan melden bij de gemeente.

Lees verder

1 Inleiding.....3
2 Begrippen 5
3 Identiteitsfraude.....10
4 Hoe controleer je een identiteit? 15
5 Het beoordelen van brondocumenten.....21
6 Samenwerking en afspraken.....24
7 Slachtoffer van identiteits fraude? 27
7.1 Benadering slachtoffer identiteitsfraude? 27
7.2 Wat kan de burger doen.....28
7.3 Wat kan de gemeente doen? 29
7.4 Terugdraaien vervolgschade 30
7.5 Hoe om te gaan met gevonden documenten? 31
Bijlagen.....33
Links 34

7.3 Wat kan de gemeente doen?

Naast de verwijzing van de burger naar het CMI is het van groot belang dat het document waarmee identiteitsfraude is gepleegd, wanneer dit aanwezig is, direct -op de voorgeschreven wijze, aan het maatschappelijk verkeer onttrokken wordt.

RvIG heeft een **werkinstructie** gepubliceerd waarin wordt geadviseerd de burger te verwijzen naar het Centraal Meldpunt Identiteitsfraude.

Het **Centraal Meldpunt Identiteitsfraude en -fouten (CMI)** is een initiatief van de Nederlandse overheid en biedt ondersteuning wanneer identiteitsgegevens zijn misbruikt of als persoonsgegevens bij de overheid niet kloppen. Dit meldpunt kent de verschillende vormen van identiteitsfraude en kan meedenken in het treffen van (voorzorgs-) maatregelen om de schade te beperken en om verdere schade te voorkomen.

Als de burger zich bij de gemeente meldt, kan op het bovenstaande gewezen worden. Ook kan de gemeente zelf telefonisch contact opnemen met het CMI, tel. 088 - 900 10 00 (NB. Niet voor burgers).

Lees verder

1 Inleiding.....3
2 Begrippen 5
3 Identiteitsfraude.....10
4 Hoe controleer je een identiteit? 15
5 Het beoordelen van brondocumenten.....21
6 Samenwerking en afspraken.....24
7 Slachtoffer van identiteits fraude? 27
7.1 Benadering slachtoffer identiteitsfraude? 27
7.2 Wat kan de burger doen.....28
7.3 Wat kan de gemeente doen?.....29
7.4 Terugdraaien vervolgschade 30
7.5 Hoe om te gaan met gevonden documenten?.....31
Bijlagen.....33
Links 34

Naast de verwijzing van de burger naar het CMI is het van groot belang dat het document waarmee identiteitsfraude is gepleegd, wanneer dit aanwezig is, direct -op de voorgeschreven wijze, aan het maatschappelijk verkeer onttrokken wordt.

Na een melding bij de gemeente van mogelijke identiteitsfraude laat de gemeente de burger een **C15-formulier** invullen waarin hij verklaart slachtoffer te zijn van mogelijke identiteitsfraude.Draag er verder als gemeente zorg voor dat er een duidelijk aanspreekpunt is voor het slachtoffer en dat er regie wordt genomen op het vervolg en de nazorg.

7.4 Terugdraaien vervolgschade

Het terugdraaien van de vervolgschade is doorgaans complex. Vervolgschade kan bestaan uit financiële schade die de burger heeft geleden maar ook uit schade die is ontstaan omdat de burger met verkeerde gegevens is geregistreerd. Voor de burger is het lastig om gegevens in informatiesystemen te laten corrigeren of ongedaan te maken. Het is aan de gemeente om zo goed als mogelijk is mee te werken aan het opheffen van mogelijke administratieve en wettelijke beperkingen. Omdat identiteitsfraude raakt aan gegevensbescherming, kan de burger situatie ook voorleggen aan de Functionaris Gegevensbescherming van de gemeente. Ook deze functionaris kan meedenken in het

Lees verder

1 Inleiding.....3
2 Begrippen 5
3 Identiteitsfraude.....10
4 Hoe controleer je een identiteit? 15
5 Het beoordelen van brondocumenten.....21
6 Samenwerking en afspraken.....24
7 Slachtoffer van identiteits fraude? 27
7.1 Benadering slachtoffer identiteitsfraude? 27
7.2 Wat kan de burger doen.....28
7.3 Wat kan de gemeente doen?.....29
7.4 Terugdraaien vervolgschade.....30
7.5 Hoe om te gaan met gevonden documenten? 31
Bijlagen.....33
Links 34

zoeken naar maatregelen die door de gemeente kunnen worden getroffen om de schade te beperken. De gemeente heeft geen rol bij eventueel financieel verhalen van de schade door de benadeelde.

7.5 Hoe om te gaan met gevonden documenten?

Tot 5 november 2016 was het toegestaan een gevonden Nederlands reisdocument retour te geven aan de houder als deze in de BRP van de eigen gemeente ingeschreven stond. Aan deze situatie is een einde gekomen: elk gevonden reisdocument wordt definitief aan het verkeer onttrokken door het te vernietigen op de voorgeschreven wijze. Een gevonden reisdocument wordt door Nederlandse gemeenten dus nooit meer aan de houder teruggegeven.

Wordt een buitenlands document als gevonden ingeleverd? Het document wordt drie maanden bewaard, gelijk aan de bewaartermijn voor reguliere gevonden voorwerpen. Gedurende deze periode kan de houder van het document zich melden om het document terug te ontvangen. Na de periode van drie maanden kunnen de gevonden buitenlandse documenten, uit naam van de burgemeester, aangeboden worden aan een van de hieronder genoemde instanties, met het verzoek de verdere afhandeling van deze documenten te verzorgen.

Lees verder

1 Inleiding.....3
2 Begrippen 5
3 Identiteitsfraude.....10
4 Hoe controleer je een identiteit? 15
5 Het beoordelen van brondocumenten.....21
6 Samenwerking en afspraken.....24
7 Slachtoffer van identiteits fraude? 27
7.1 Benadering slachtoffer identiteitsfraude? 27
7.2 Wat kan de burger doen.....28
7.3 Wat kan de gemeente doen?.....29
7.4 Terugdraaien vervolgschade 30
7.5 Hoe om te gaan met gevonden documenten? 31
Bijlagen.....33
Links 34

Reis- en verblijfsdocumenten:
Expertisecentrum Identiteitsfraude en Documenten (ECID) van de Koninklijke Marechaussee.

Rijbewijzen:
Expertisecentrum Rijbewijzen (ECR) van de Dienst Wegverkeer (RDW)

Brondocumenten:
Bureau Documenten (BDOC) van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND)

Voor een gevonden Nederlands rijbewijs geldt een andere werkwijze. Deze mogen onder voorwaarden aan de oorspronkelijke houder worden teruggegeven. Zo mag er geen maatregel of aangifte van verlies/diefstal staan geregistreerd. Alle rijbewijzen die bij uw gemeenten worden ingeleverd en niet aan bovenstaande voorwaarden voldoen, moet u naar de RDW sturen. Dit geldt zowel voor Nederlandse als buitenlandse rijbewijzen. Er kan echter van alles met het document in de tussenliggende tijd zijn gebeurd. Het is van belang dat burgers hierop gewezen worden. Op het moment dat een burger een brief/telefoontje krijgt dat zijn document is gevonden, moet er een afspraak gemaakt worden dat hij zijn document kan ophalen. Tijdens het ophalen moet de burger er goed op worden gewezen wat er allemaal gebeurd kan zijn met het document. Er zijn gemeenten die de burger laten tekenen dat ze door de gemeente van bovenstaande op de hoogte zijn gebracht. Een mogelijkheid is dat de burger zijn document inlevert en een nieuwe gaat aanvragen.

Ga naar bijlagen

1 Inleiding.....3
2 Begrippen 5
3 Identiteitsfraude.....10
4 Hoe controleer je een identiteit? 15
5 Het beoordelen van brondocumenten.....21
6 Samenwerking en afspraken.....25
7 Slachtoffer van identiteitsfraude? 27
Bijlagen 33
Links 34

Bijlagen

Bijlage 1 Checklist document onderzoek
Bijlage 2 Checklist Look-a-like
Bijlage 3a Modelwerkinstructie WTI/Stappenplan
Bijlage 3b Aangifteformulier WTI
Bijlage 4 DISCS
Bijlage 5 Modelbrief inname voor burger
Bijlage 6 Modelprocedure beoordelen brondocumenten
Bijlage 7 Informatieknooppunt IND
Bijlage 8 Bureau documenten IND
Bijlage 9 Overzicht hulpmiddelen
Bijlage 10 BDOC vakbijlage juni 2026

Ga naar links

1 Inleiding.....3
2 Begrippen 5
3 Identiteitsfraude.....10
4 Hoe controleer je een identiteit? 15
5 Het beoordelen van brondocumenten.....21
6 Samenwerking en afspraken.....25
7 Slachtoffer van identiteitsfraude? 27
Bijlagen.....33
Links..... 34

_ Links

https://publieksacademie.nvvb.nl

Artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht
https://wetten.overheid.nl/BWBR0006297/2017-0301#HoofdstukI_Artikel1

Artikel 2, eerste lid, van de Paspoortwet
https://wetten.overheid.nl/BWBR0005212/2017-1001#HoofdstukI_Artikel2

Artikel 1.7 van de Wet BRP
https://wetten.overheid.nl/BWBR0033715/2015-0901#Hoofdstuk1_Paragraaf2_Artikel1.7

Onjuiste gegevens onder eed of belofte verklaard
https://nvvb.nl/media/cms_page_media/620/Verklaring%20onder%20eed%20belofte.pdf

Checklist inname brondocument https://nvvb.nl/media/cms_page_media/620/Checklist_ inname_%20 brondocument.pdf

Checklist beoordeling brondocument https://nvvb.nl/media/cms_page_media/620/Checklist_ beoordeling_%20 brondocument.pdf

Artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht
https://wetten.overheid.nl/BWBR0006297/2017-0301#HoofdstukI_Artikel1

www.consilium.europa.eu

Circulaire legalisatie en verificatie
https://wetten.overheid.nl/BWBR0037401/2016-01-01

Stappenplan ID-wijziging
https://nvvb.nl/media/filer_public/b6/64/b66408d3fc98-4740-bf86-48da5aa1b171/ stappenplan_identiteitswijziging_in_de_brp_02052018.pdf

https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/identiteitsfraude/vraag-en-antwoord/wat-doe-ik-bijmogelijke-identiteitsfraude

Werkinstructie melden van vermoeden van mogelijke fraude
https://www.rvig.nl/werkinstructie-melden-vermoedenmogelijke-fraude

Centraal Meldpunt Identiteitsfraude en -fouten (CMI)
https://www.rijksoverheid.nl/contact/contactgids/fraudehelpdesk

C15-formulier
https://www.rvig.nl/c15-formulier